

Jämsä Lab & Yrityskiihdyttämö -hanke

Hankesuunnitelma

Kohti uusiutuvaa teollisuutta ja vihreää kasvua Jämsässä

10.10.2025

Sisällys

AKKE-hankehakemuksen otsikointi	3
1. Haun tavoitteet.....	3
2. Käyttötarkoitus (<i>julkinen kuvaus</i>)	3
3. Miten hanke toteuttaa maakuntastrategiaa?	4
4. Hankkeen sisällön kuvaus	4
5. Mitkä ovat kohderyhmät?.....	6
6. Miksi hanke on tarpeen?	7
7. Miten valmistelussa on huomioitu aiemmin toteutettujen hankkeiden tulokset?	8
8. Mitkä ovat tavoitteet?	9
9. Mitkä ovat konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi?	10
Jämsä Lab: testaus- ja pilotointiympäristö (WP1).....	10
Kaipola Accelerator: yrityskiihdyttämö (WP2)	11
Lean for Green Industry (WP3)	12
Ekosysteemi, hallinta ja GIA-standardin soveltaminen (WP4)	13
Viestintä ja kokemusten jakaminen (WP5)	13
Hankkeen hallinnointi ja viestintä (WP6)	13
10. Mitä tuloksia tavoitellaan ja millaisia vaikutuksia niillä on?	14
11. Hankkeen organisaatio	16
12. Budjetti ja rahoitus	17
13. Miten tuloksista viestitään?	17
14. Miten tuloksia hyödynnetään ja toimintaa jatketaan hankkeen päätyttyä?	19
16. Riskit ja niiden hallinta	20

AKKE-hankehakemuksen otsikointi

1. Haun tavoitteet

Jämsän kaupungin AKKE-rahoitteisten hankkeiden sisällöt on määritelty kaupungin tekemässä **jatkoehdotuksessa valtion tukitoimenpiteiden jatkamiseksi äkillisessä rakennemuutostilanteessa**, joka on toimitettu työ- ja elinkeinoministeriölle **8.11.2021**.

Keski-Suomen liitolta saadun ohjauksen mukaan työ- ja elinkeinoministeriö edellyttää, että hankkeiden sisällöt vastaavat kyseisessä jatkoehdotuksessa esitettyjä linjauksia ja tavoitteita (liite).

2. Käyttötarkoitus (*julkinen kuvaus*)

Jämsä Lab & Yrityskiihdyttämö -hanke on osa Jämsän kaupungin rakennemuutoksen hallintaa ja Keski-Suomen vihreän siirtymän toteuttamista. Hanke perustuu työ- ja elinkeinoministeriölle 8.11.2021 toimitettuun kaupungin jatkoehdotukseen valtion tukitoimenpiteiden jatkamiseksi äkillisessä rakennemuutostilanteessa. Hankkeen suunnittelu ja sisällöt on laadittu vastaamaan näissä asiakirjoissa asetettuja tavoitteita. Keski-Suomen liiton ohjauksen mukaisesti AKKE-rahoitusta voidaan käyttää vain niihin toimenpiteisiin, jotka tukevat rakennemuutoksen hallintaa, työpaikkojen luomista, elinkeinotoiminnan kehittämistä, osaamisen vahvistamista ja vihreää siirtymää.

Hankkeen taustalla on vuosina 2022–2025 toteutettu TIKKA-hanke, jossa tehtiin laaja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyö Jämsän uusiutuvan teollisuuden edellytysten kartoittamiseksi. TIKKA-hankkeessa VTT laati Jämsän alueelle ekosysteemikuvauksen ja tiekartan, jotka hahmottavat mahdollisuuksia erityisesti kiertotalouden, biopohjaisten materiaalien ja energiatehokkaan teollisuuden kehittämiseksi. Hankkeen toimenpiteisiin osallistui lähes 150 yritystä ja organisaatiota, ja sen kautta syntyi vahva pohja alueelliselle yhteistyölle yritysten, tutkimuslaitosten ja kehittäjätahojen välillä.

Jämsä Lab & Yrityskiihdyttämö -hankkeessa rakennetaan Kaipolan alueelle uudenlainen testaus- ja pilotointiympäristö, joka hyödyntää olemassa olevaa infrastruktuuria. Tämän ympärille luodaan pysyvä yrityskehityksen ja tutkimusyhteistyön kokonaisuus, jonka tavoitteena on synnyttää uutta liiketoimintaa, työpaikkoja ja investointeja Jämsään. Hankkeessa kehitetään lisäksi yrityksille suunnattuja valmennusohjelmia, vahvistetaan alueellista ja kansainvälistä verkostoyhteistyötä sekä luodaan malli, joka tukee vihreää teollisuutta ja kestäväää rakennemuutosta. Hanke toimii esimerkkinä siitä, miten rakennemuutostilanteesta voidaan nousta kohti uutta kasvua ja elinvoimaa yhdistämällä tutkimus, pilotointi ja yrityskehitys yhdeksi kokonaisuudeksi.

3. Miten hanke toteuttaa maakuntastrategiaa?

Hanke on suoraan linjassa Keski-Suomen maakuntastrategian 2022–2025 tavoitteiden kanssa, jotka korostavat elinvoiman vahvistamista, osaamislähtöistä elinkeinorakennetta ja kestävää kasvua. Strategiassa painotetaan ilmastokestävien ratkaisujen ja uudistuvan talouden edistämistä – juuri niitä tavoitteita, joita Kaipolan kehittämishanke konkreettisesti toteuttaa.

Hankkeen toimenpiteet – kuten teollisen kehitysympäristön rakentaminen uusiutuvien materiaalien, energiaratkaisujen ja kiertotalouden aloille sekä yritysten valmennus ja sijoittumisen tukeminen – edistävät uuden liiketoiminnan syntymistä ja elinkeinorakenteen uudistumista Jämsässä. Tämä tukee strategian tavoitetta vahvistaa maakunnan kestävää kilpailukykyä ja resilienssiä rakennemuutoksessa. Hankkeen suunnittelussa on huomioitu myös Keski-Suomen TKI-strategia (2023) ja TKI-toimintasuunnitelma (2024). Ne painottavat tutkimuksen ja elinkeinoelämän yhteistyötä, testausalustojen ja yrityslähtöisen TKI-infran kehittämistä sekä uusien osaamisverkostojen rakentamista – kaikki keskeisiä elementtejä hankkeen rakenteessa ja sisällössä.

Lisäksi hanke ottaa huomioon valmistelussa olevan Keski-Suomen strategia 2050 -luonnoksen tavoitteet. Luonnoksen kolme päätavoitetta – elinkeinorakenteen uudistaminen ja vihreä siirtymä, hiilineutraalius ja resurssiviisaus sekä alueellinen saavutettavuus ja osaamisverkostojen hyödyntäminen – näkyvät suoraan hankkeen suunnitelluissa toimenpiteissä. Hanke ennakoi ja käytännössä toteuttaa niitä rakenteita, joihin strateginen kehittäminen suuntaa pitkällä aikavälillä. Yhteenvedona voidaan todeta, että hanke toimii paitsi osana Jämsän rakennemuutoksen hallintaa myös välineenä koko Keski-Suomen kestävä, osaamis pohjaisen ja hiilineutraalin tulevaisuuden rakentamisessa.

4. Hankkeen sisällön kuvaus

Hankkeessa rakennetaan Jämsän Kaipolan alueelle uusiutuvan teollisuuden kehitysympäristö, joka tukee äkillisestä rakennemuutoksesta elpymistä ja uuden teollisen liiketoiminnan syntyä. Hankkeen sisältö jakautuu kahteen toisiaan täydentävään kokonaisuuteen: yrityskiihdyttämöön (Kaipola Diili) ja testaus- ja pilotointiympäristöön (Kaipola Lab).

Kaipola Diili on valmennus- ja sparrausohjelma, joka on suunnattu erityisesti uusiutuvien materiaalien, uusiutuvan energian, energian varastoinnin, kiertotalouden ja tulevaisuuden liikkumisen aloilla toimiville yrityksille. Ohjelma tarjoaa 10–15 yritykselle mahdollisuuden kehittää liiketoimintaansa, hakea rahoitusta, rakentaa verkostoja ja testata ratkaisujaan teollisessa ympäristössä.

Kiihdyttämö tarjoaa vaiheittain etenevän tuen:

- Ensimmäisessä vaiheessa yrityksiä lähestytään kevyellä tasolla kiinnostuksen herättämiseksi. Tähän ei vielä liity sijoittumista tai vahvaa sitoutumista, mutta yritykset voivat hyödyntää asiantuntija-apua ja saada tuntumaa ympäristöön.
- Toisessa vaiheessa yrityksillä on konkreettista kiinnostusta sijoittua Jämsään tai toteuttaa osatoimintoja alueella. Yritykset voivat hyödyntää hankkeen TKI- ja valmennuspalveluja.
- Kolmannessa vaiheessa yritykset tekevät päätöksen sijoittumisesta Kaipolaan tai Hallin teknologiapuistoon ja käynnistävät tuotannon tai kehitystoiminnan. Käytävissä on koko palvelupaketti, joka sisältää myös liiketoiminnan sparrauksen.

Valmennusohjelmaa vetää kokenut yritysjohtaja, ja valmentajiksi kootaan osaajia eri toimialoilta. Ohjelman toteutuksessa tehdään yhteistyötä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa.

Kaipolan entisen tehdasalueen infrastruktuuri tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden rakentaa teollisen mittakaavan testaus- ja kehitysympäristö. Kaipola Lab toimii alustana, jossa yritykset ja tutkimusorganisaatiot voivat testata ja kehittää ratkaisujaan käytännössä – aidossa ympäristössä, joka simuloi skaalattavaa teollista tuotantoa.

Testausalustan keskeiset teemat ovat:

- uusiutuvat ja biopohjaiset materiaalit
- kiertotalouden prosessit
- energiaratkaisut, kuten hukkalämmön hyödyntäminen, vetyratkaisut ja varastointi
- vesiosaaminen ja prosessivesien hallinta
- tuotannon mittakaavan optimointi ja teollinen skaalautuvuus

Ympäristö tarjoaa yrityksille mahdollisuuden pilotoida innovaatioita ennen markkinoille menoa tai tuotantoon siirtymistä. Samalla se mahdollistaa tutkimuslaitoksille uudenlaisten kokeilujen tekemisen yhdessä yritysten kanssa.

Mukana kehitystyössä ovat mm. **VTT, Jyväskylän yliopisto ja JAMK**, jotka tuovat testausympäristöön asiantuntemusta prosessien suunnitteluun, mittaamiseen ja arviointiin.

Hankkeen kokonaisvaltainen lähestymistapa

Kaipolan hanke yhdistää liiketoiminnan kehittämisen, teollisen pilotoinnin ja TKI-yhteistyön uudella tavalla. Se mahdollistaa uusien yritysten sijoittumisen Jämsään, tukee kestävästä kasvusta ja luo pohjan alueelliselle innovaatioekosysteemille.

Hanke edistää rakennemuutoksesta toipumista ja kytkeytyy strategisesti useisiin alueellisiin ja kansallisiin tavoitteisiin, kuten vihreään siirtymään, vähähiiliseen teollisuuteen ja osaamisperustaiseen elinkeinorakenteeseen.

5. Mitkä ovat kohderyhmät?

Hankkeen kohderyhmänä ovat ensisijaisesti yritykset, jotka toimivat tai kehittävät liiketoimintaa uusiutuvan energian, luonnonkuitujen ja niiden jalostusmenetelmien, uusiutuvien materiaalien sekä kiertotalouden aloilla. Nämä yritykset voivat olla eri kehitysvaiheissa: osa hakee vielä suuntaa tai yhteistyökumppaneita, osa etsii pilotointiympäristöjä ja osa valmistautuu skaalautumaan teolliseen tuotantoon ja sijoittumaan uudelle alueelle.

Hankkeessa hyödynnetään Tikka-hankkeen aikana syntyneitä verkostoja ja alueellista tuntemusta elinkeinoelämän tarpeista. Tikka-hanke loi perustan ymmärrykselle siitä, millaisia konkreettisia edellytyksiä ja reunaehtoja yrityksillä on esimerkiksi testaus-, pilotointi- ja sijoittumispäätösten osalta. Tämän pohjalta uusi hanke jatkaa jo rakennetun luottamuksen ja yhteistyön varaan.

Uuden hankkeen kohderyhmät kattavat neljä maantieteellistä tasoa:

- Jämsän seutu ja Keski-Suomi: Ensisijainen kohderyhmä ovat alueen yritykset, joilla on kiinnostusta kehittää toimintaansa uusiutuvien ja vähähiilisten ratkaisujen suuntaan. Tavoitteena on tukea niiden kyvykkyyttä hyödyntää tarjolla olevia valmennus-, pilotointi- ja TKI-palveluita sekä mahdollistaa kasvua ja kansainvälistymistä.
- Hankkeessa tavoitetaan valtakunnallisesti toimivia pk- ja kasvuyrityksiä, joilla on liiketoimintaa uusiutuvan energian, biopohjaisten materiaalien ja luonnonkuitujen parissa. Näille yrityksille Kaipolan alueen teollinen infrastruktuuri tarjoaa mahdollisuuden siirtyä koetoiminnasta skaalattavaan tuotantoon ja hakea rahoitusta tai kumppanuuksia alueen verkostojen kautta.
- Hanke on avoin myös ulkomaisille toimijoille, erityisesti niille, jotka etsivät kestävästä tuotannosta testausalustaa tai tutkimusyhteistyön mahdollisuuksia Pohjoismaissa. Kaipolan sijainti, valmiit tilat ja tutkimuskumppanit tekevät siitä houkuttelevan kohteen erityisesti yrityksille, joilla on tuotteita tai prosesseja luonnonkuituihin, biojalostukseen tai materiaalikiertoon liittyen.

Aiempiin verkostoihin kuuluvat toimijat: Tikka-hankkeen aikana luotu monialainen verkosto kattoi paitsi yrityksiä, myös oppilaitoksia, tutkimuslaitoksia ja

kehittäjäorganisaatioita. Uusi hanke tukee näiden toimijoiden jatkuvaa osallistumista yhteiskehittämiseen, osaamisen jakamiseen ja uusien yhteistyömuotojen rakentamiseen. Näin hanke toimii paitsi uusien yritysten houkuttelijana myös jatkumona ja kehitysalustana jo aiemmin tunnistetuille tarpeille.

Tutkimus-, kehitys- ja koulutusorganisaatiot, kuten VTT, Jyväskylän yliopisto ja JAMK, Gradia ja muuta vastaavat ovat ensisijaisesti toteutuksen kumppaneita, hanke voi hyödyntää näiden tarjoamaa testiympäristöä soveltavaan tutkimukseen, erityisyhteistyöhön ja koulutuksen kehittämiseen.

Lisäksi hanke tukee alueellisia ja kansallisia kehittämisorganisaatioita ja elinkeinotoimijoita, jotka työskentelevät sijoittumisten, kestävän kasvun ja rakennemuutoksen hallinnan parissa.

6. Miksi hanke on tarpeen?

Jämsän alueella on käynnissä mittava rakennemuutos, joka sai alkunsa Kaipolan paperitehtaan sulkemisesta vuonna 2020. Vaikka tilanne on aiheuttanut alueelle elinkeinorakenteen hajoamista ja työpaikkojen menetyksiä, se on samalla avannut mahdollisuuden uudistaa alueen teollinen perusta pitkäjänteisesti. Jämsän kaupungin laatiman rakennemuutostoisuunnitelman mukaisesti on edetty vaiheittain – ja nyt on aika siirtyä koordinoituun toteutusvaiheeseen.

Alueella on valmiina merkittävä määrä metsäteollista infrastruktuuria ja energiainfraa, joita voidaan hyödyntää uusiutuvan teollisuuden, materiaaliteknologioiden ja kiertotalouden liiketoiminnan rakentamisessa. Kaipolan tehdasalueella on mm. siistaamo, paperikonehalleja, prosessitekniikkaa, sähkönsyöttö, höyrylinjat, laboratorio- ja pilotointitilaa sekä reitti- ja logistiikkayhteydet. AFRY:n selvityksen mukaan Kaipolassa on olemassa valmiudet käynnistää teollinen kokeilu- ja kehitystoiminta nopeasti ja kustannustehokkaasti. Aiemmissa kehittämistoimissa – erityisesti Tikka-hankkeessa ja TKI-vauhditusraportissa – on rakennettu selkeä suunta ja pohja tulevalle kehitystyölle. Tikka-hankkeen tulevaisuustutka-menetelmässä luotiin Jämsän teollisen uudistumisen tiekartta, jossa nousivat esiin erityisesti:

- luonnonkuitujen ja biomateriaalien jalostus
- kiertotalouden teolliset sovellukset
- sähköistetyt prosessit ja energian varastointi
- pysyvä TKI-toiminnan juurtuminen yrityskenttään
- sekä koulutuksen ja osaamisen integrointi kehittämiseen

TKI-vauhditusraportti puolestaan osoitti, että alueella on olemassa verkostot, tahtotila ja osaaminen, mutta toiminnan pysyväksi juurtumiseksi tarvitaan koordinoitua, toimintamalleja ja rakenteellista tukea. Raportti suosittelee mm. "TKI-liikenteenohjaajan" roolia – juuri sitä, mitä nyt käynnistettävä hanke voi täyttää.

Lisäksi Jämsällä on merkittävä sijaintietu: kantaverkkoliittymä, hyvät logistiikkayhteydet, yhteys satamiin ja Keski-Suomen keskuksiin. Näitä tukee seudun koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden läheisyys, joiden kanssa yhteistyötä on jo aloitettu (JAMK, JYU, VTT).

Hanke toteuttaa myös Keski-Suomen maakuntastrategian, TKI-strategian ja strategialuonnoksen 2050 tavoitteita, joissa korostuvat elinvoiman uudistaminen, vihreä siirtymä, hiilineutraalisuus, resurssiviisaus ja saavutettavuus. Jämsän alue on tunnistettu potentiaalisesti veturiksi juuri näillä osa-alueilla.

Hanke on tarpeen, jotta aiemmissa hankkeissa valmistellut ideat, verkostot ja suuntaviivat voidaan nyt muuttaa konkreettisiksi toimenpiteiksi, jotka edistävät yritystoiminnan sijoittumista, uuden liiketoiminnan syntyä, tutkimus- ja kehitystoiminnan juurtumista sekä pysyvän teollisen toimintaympäristön rakentumista. Kehitystä johdetaan niin, että Jämsän alueen vahvuuksia voidaan hyödyntää täysimääräisesti vihreän siirtymän, kestävä teollisuuden ja TKI-toiminnan edistämiseksi koko maakunnan hyväksi.

7. Miten valmistelussa on huomioitu aiemmin toteutettujen hankkeiden tulokset?

Hankkeen valmistelu rakentuu aiemmin toteutettujen hankkeiden laajoihin tuloksiin, analyysiin ja yhteistyöprosesseihin. Erityisesti Tikka-hankkeessa (2022–2025), Jämsän TKI-vauhdituksessa, AFRY:n Kaipola-selvityksessä sekä skenaariotyössä ja tulevaisuustutkassa on tunnistettu selkeitä reittejä teollisen rakennemuutoksen hallintaan. Näiden pohjalta syntynyt ymmärrys alueen potentiaalista ja edellytyksistä ohjaa suoraan nyt suunniteltavan hankkeen sisältöä ja toteutusta.

Tikka-hankkeessa tuotettiin konkreettisia ehdotuksia Jämsän elinvoiman vahvistamiseksi uuden teollisen toimintamallin kautta. Hankkeessa yhdistettiin laaja sidosryhmäverkosto – yritykset, kehittäjät, oppilaitokset, rahoittajat ja tutkimuslaitokset – ja tuotettiin skenaariotyöskentelyllä tulevaisuuden tiekartta, joka ohjaa uuden liiketoiminnan ja TKI-toiminnan kehittämistä. Mukana työssä oli mm. VTT:n asiantuntijoita (kiertotalous, ilmailu, ennakointi) ja Capful Oy, joka fasilitoi skenaariotyön. Työn keskiössä olivat mm. Kaipolan kiertotalouden ja Hallin uuden ilmailun ekosysteemien kehittämisedellytykset.

Tikka-hankkeessa saatu palaute yrityksiltä ja kehittäjiltä oli erittäin positiivista. Yritykset kokivat, että Jämsässä on syntymässä vakavasti otettava ja ratkaisukeskeinen ympäristö, jossa kehitystyötä tehdään aidosti yhdessä. Jämsän kaupungin toimintakulttuuri ja ripeys saivat erityistä kiitosta. Yhteistyökumppaneilta – mm. VTT, Gradia, Jyväskylän yliopisto – nousi esiin halukkuus jatkaa yhteiskehittämistä. Hankkeen aikana järjestetyt rahoituspaneelit toivat yhteen rahoittajia ja sijoittumista harkitsevia yrityksiä, mikä konkretisoi toimijoille myös Jämsän vetovoimatekijöitä.

AFRY:n teollinen selvitys puolestaan osoitti, että Kaipolan alueella on valmis ja ainutlaatuinen infrastruktuuri, joka tukee uusiutuvan teollisuuden ja kiertotalouden toimialoja. Alueelle on jo sijoittunut mm. Corsair Finland Oy ja Besway Finland Oy, ja lisää toimijoita kartoittaa sijoittumista. Kaipola on noussut esiin myös kansainvälisessä keskustelussa mahdollisena Kokkola Industrial Parkin kaltaisena ekosysteeminä – paikkana, jossa toisen jäte on toisen raaka-aine.

Jämsän kaupungin oma elinvoimatyö on sitoutunut jatkamaan rakennemuutoksen hallintaa pitkäjänteisesti. Uudessa kuntastrategiassa (valmistelussa) elinvoima, yrityslähtöisyys ja vihreä siirtymä nousevat keskeisiksi tavoitteiksi. Hankkeen valmistelu on tehty osana kaupungin ja kehittäjäverkoston yhteistä työtä, jossa myös maankäytön, osaavan työvoiman ja sijoittumispalveluiden rooli on tunnistettu. Tikka-hankkeen jälkeen Jämsässä on jatkettu mm. Hallin ilmailuteollisuuden kehittämistä (TULE-hanke), joka tukee osaltaan nyt käynnistettävää kokonaisuutta.

Kokonaisuutena voidaan todeta, että Jämsässä rakennettu teollisen uudistumisen toimintamalli ei ole yksittäisen hankkeen tuotos, vaan tulosta pitkäjänteisestä ja strategisesta kehitystyöstä, jossa tämä uusi hanke toimii seuraavana loogisena ja käytännönläheisenä vaiheena. Sen tehtävänä on juurruttaa aiempien hankkeiden tulokset konkreettisiksi palveluiksi ja infrastruktuuriksi, joka tukee yritysten sijoittumista, TKI-toiminnan kasvua ja uusien työpaikkojen syntymistä.

8. Mitkä ovat tavoitteet?

Jämsä Lab & Yrityskiihdyttämö -hankkeen tavoitteena on uudistaa Jämsän teollista rakennetta ja vahvistaa alueen asemaa vihreän siirtymän mukaisena soveltavan tutkimuksen, yrityskehityksen ja teollisten investointien keskittymänä. Hankkeessa rakennetaan käytännönläheinen toimintaympäristö, joka yhdistää Kaipolan teollisen infrastruktuurin, tutkimusorganisaatioiden asiantuntemuksen ja yritysten kehittämistarpeet yhdeksi systemaattiseksi kokonaisuudeksi.

Hanke tukee Jämsän kaupungin ÄRM-jatkoehdotuksen mukaisia toimenpiteitä, erityisesti Kaipolan teollisen ympäristön hyödyntämistä testaustoiminnassa (kohta 5) ja yritysvalmennuksen rakentamista "Kaipola Diilin" mallin mukaisesti (kohta 2). Samalla hanke vahvistaa Keski-Suomen maakunta- ja TKI-strategioiden painopisteitä, kuten "tutkimuksesta tuotteeksi" -ajattelua ja vihreän teollisuuden investointiympäristön kehittämistä.

Hankkeen konkreettiset tavoitteet:

- Perustaa **Jämsä Lab** – monialainen testaus- ja pilotointiympäristö kuitu-, kierrätys- ja energiateknologioiden kehittämiseen, hyödyntäen Kaipolan teollista infrastruktuuria ja digitaalisia testausratkaisuja.

- Käynnistää **yrityskiihdyttämö**, joka tukee vuosittain 10–15 yritystä kehittämään, pilotoimaan ja kaupallistamaan uusia ratkaisuja – tavoitteena edistää kiinnostusta sijoittumiseen ja toiminnan käynnistämiseen Jämsässä.
- Rakentaa **Green Lean Hub**, joka yhdistää Lean-ajattelun, energiatehokkuuden ja resurssiviisauden osaksi alueellista tuotantotoimintaa ja liiketoiminnan kehittämistä.
- Luoda **GIA-standardin (Green Industrial Areas) mukainen ekosysteemimalli**, joka kokoaa alueen toimijat yhdeksi vaikuttavaksi vihreän teollisuuden verkostoksi ja varmistaa yhteismitallisuuden kansainvälisten kehittämiskäytäntöjen kanssa.

Hankkeen avulla Jämsä asemoituu osaksi Keski-Suomen biopohjaisten materiaalien ja energiateknologioiden kehityskäytävää (Äänekoski–Jyväskylä–Jämsä–Halli), ja toimii vihreän teollisuuden mallialueena, jossa tutkimuslähtöinen innovaatio, yritysten kasvu ja teollinen skaalaus kohtaavat.

Vaikuttavuustavoitteet vuoteen 2028 mennessä:

- Vähintään **30 uutta työpaikkaa** vihreän teollisuuden ja TKI-toiminnan ympärille.
- Vähintään **5 uutta yritystä tai liiketoimintayksikköä** sijoittuu Jämsään.
- Yli **5 miljoonaa euroa uusia investointeja** alueelle.
- **10–15 kaupallistettua innovaatiota** sekä vähintään **5 uutta TKI-hanketta**.
- Jämsä profiloituu **kansallisesti tunnetuksi vihreän siirtymän pilotointi- ja kiihdyttämöympäristöksi**.

9. Mitkä ovat konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi?

Jämsä Lab: testaus- ja pilotointiympäristö (WP1)

Tavoite: Rakentaa monialainen testaus- ja pilotointiympäristö kuitu-, kierrätys- ja energiateknologioiden kehittämiseen hyödyntäen olemassa olevaa teollista infrastruktuuria sekä digitaalisia testausalustoja, kuten digitaalisia kaksosia.

Toimenpiteet:

- Rakennetaan ja varustetaan laboratoriotilat ja testauslinjat biomateriaalien, kierrätyskuitujen ja uusiutuvan energian pilotointiin.

- Toteutetaan yhteispilotteja VTT:n, Jyväskylän yliopiston ja yritysten kanssa (esimerkiksi ligniinipohjaiset tuotteet, hukkalämmön hyödyntäminen, jäteveden ravinnekierto).
- Luodaan Jämsä Lab -käyttömalli, jossa yritykset voivat hyödyntää tiloja ja asiantuntija-apua tuotekehityksessään.
- Hyödynnetään ÄRM-ohjelman kohdan 5 mukaista teollista ympäristöä ja energiaverkkoja.

Tulokset:

- Toimiva testaus- ja pilotointiympäristö vihreän teollisuuden ratkaisuille.
- Vähintään 10 toteutettua pilottia: 3–5 kuitu-, 3 energia- ja 2–4 kierrätysratkaisua.
- Vähintään 3 kansallista tai kansainvälistä TKI-yhteistyöhanketta.

Aikataulu: Rakentaminen ja pilotit vuosina 2026–2027.

Kaipola Accelerator: yrityskiihdyttämö (WP2)

Tavoite: Tukea teollisuuden pk-yrityksiä ja start-upeja kehittämään ja kaupallistamaan ratkaisujaan sekä houkutella uusia toimijoita sijoittumaan Jämsään.

Toimenpiteet:

- Käynnistetään yrityskiihdyttämö, johon valitaan vuosittain 10–15 yritystä 12–18 kuukauden ohjelmaan.
- Ohjelmaan sisällytetään Lean for Green Industry -valmennuspaketti, joka painottaa prosessitehokkuutta, resurssiviisautta, henkilöstön osallistamista ja ympäristövaikutusten vähentämistä.
- Tarjotaan pilotointimahdollisuudet Jämsä Labin ympäristössä.
- Toteutetaan rahoitusvalmiuden sparraus ja markkinatestaus yhteistyössä Business Finlandin, ELY-keskuksen/Elinvoimakeskusten ja pääomasijoittajien kanssa.
- Hyödynnetään ÄRM-ohjelman kohdan 2 mukaista Kaipola Diili -mallia yhteistyössä Kaipola Green Port Oy:n kanssa.

Toimintamalli ja vaiheet:

1. **Valintavaihe** – avoin haku ja matchmaking (0–3 kk)
 - Vuosittain valitaan 10–15 yritystä vihreän teollisuuden, energiainnovaatioiden, biopohjaisten materiaalien ja teollisen kiertotalouden aloilta.
 - Valintakriteereinä ovat innovatiivisuus, pilotointivalmius ja sijoittumispotentiaali Kaipolaan.

2. **Kasvuvaihe** – Lean for Green Industry -ohjelma (4–12 kk)

- JAMKin vetämä valmennusohjelma, joka yhdistää prosessitehokkuuden, resurssiviisauden ja vihreän siirtymän liiketoimintamallit.
- Ohjelma sisältää kolme Lean-moduulia:
 - Lean perusteet
 - Lean käytännössä
 - Skaalautuminen ja jatkuva parantaminen

3. **Pilotointivaihe** – Jämsä Lab -yhteistyö (6–18 kk)

- Yritykset pilotoivat ratkaisujaan laboratorio- ja energiajärjestelmäympäristöissä.
- VTT ja Jyväskylän yliopisto tukevat teknologisessa validoinnissa, JAMK prosessien optimoinnissa.

4. **Sijoittumisvaihe ja rahoitustuki** (12–18 kk)

- Yhteistyö Kaipola Green Port Oy:n ja Jämsän yritys kiinteistöt Oy:n kanssa.
- Rahoitusvalmiuden kehittäminen (Business Finland, ELY, pääomasijoittajat).
- Jämsä Seed Forum – vuosittainen tapahtuma, jossa yritykset kohtaavat sijoittajat ja kumppanit.

Tulokset:

- 10–15 yritystä ohjelmassa vuosittain.
- 3–5 kaupallistettua innovaatiota hankkeen aikana.
- 3–5 yritystä sijoittuu pysyvästi Kaipolaan.
- Yritysten vienti- ja investointivalmius vahvistuu.

Aikataulu: 2026–2027

Lean for Green Industry (WP3)

Tavoite: Levittää Lean-ajattelua ja resurssiviisautta osaksi alueen teollista kehittämistä ja vihreän siirtymän tuotantoketjuja.

Toimenpiteet:

- Järjestetään Lean-valmennuksia yrityksille ja TKI-toimijoille.
- Toteutetaan työpajoja energiatehokkuuden, materiaaliavirtojen hallinnan ja hiilijalanjäljen seurannan kehittämiseksi.
- Kytetään valmennukset osaksi yrityskiihdyttämöohjelmaa.
- Kehitetään Lean & Green Audit -toimintamalli yrityksille.

Tulokset:

- 50 koulutettua osallistujaa (yritysjohdo, TKI, operatiivinen taso).
- Vähintään 10 yritystä osoittaa parannuksia resurssitehokkuudessa.

Aikataulu: 2026–2027

Ekosysteemi, hallinta ja GIA-standardin soveltaminen (WP4)

Tavoite: Rakentaa pysyvä teollinen yhteistyöverkosto Kaipolaan ja varmistaa kehittäminen GIA-standardien mukaisesti.

Toimenpiteet:

- Kokoa TKI-toimijat ja yritykset yhdeksi verkostoksi.
- Toteutetaan GIA-arviointi ja valmistellaan sertifiointipolku.
- Järjestetään kansainvälinen benchmark-verkostotapaaminen.
- Luodaan pysyvä ohjausmalli Jämsän kaupungin koordinoimana.

Tulokset:

- 25 verkostojäsentä, GIA-arviointi suoritettu.
- 1 kansainvälinen vierailu, 3 yhteishanketta.

Viestintä ja kokemusten jakaminen (WP5)

Tavoite: Varmistaa hankkeen näkyvyys, vaikuttavuus ja tulosten hyödyntäminen laajasti.

Toimenpiteet:

- Viestintäsuunnitelman laatiminen.
- Säännölliset tiedotteet ja sisällöt eri kanavissa.
- Sidosryhmäfoorumit ja seminaarit.
- Hyvien käytäntöjen jakaminen.
- Verkostojen hyödyntäminen tulosten levittämisessä.

Tulokset:

- Tunnistettava viestintäbrändi.
- Tulosten avoin jakaminen.

Hankkeen hallinnointi ja viestintä (WP6)

Tavoite: Varmistaa hallittu ja vaikuttava toteutus, koordinointi, raportointi ja seuranta.

Toimenpiteet:

- Ohjausryhmän perustaminen ja roolien määrittely.
- Projektinhallintajärjestelmän käyttöönotto.
- Viestintäsuunnitelma sisäiselle ja ulkoiselle viestinnälle.
- Ulkoinen arviointi.

Tulokset:

- Tehokas ja läpinäkyvä hallintamalli.
- Yhteisvaikutus saavutetaan.

Aikataulu: 2026–2027

10. Mitä tuloksia tavoitellaan ja millaisia vaikutuksia niillä on?

Jämsä Lab & Yrityskiihdyttämö -hanke on keskeinen osa Jämsän teollisen rakennemuutoksen ratkaisua ja Keski-Suomen vihreän siirtymän toteutusta. Se pohjautuu TIKKA-hankkeessa syntyneisiin yhteistyöverkostoihin ja toimintamalleihin, joissa luotiin ekosysteemi uusiutuvan teollisuuden ja kiertotalouden kehittämiseksi. Hankkeessa luodaan pysyvä kehitysalusta, joka yhdistää tutkimuksen, yrityskehityksen ja teollisen pilotoinnin.

Vaikuttavuusalueet

1. Alueellinen vaikuttavuus

Hanke vahvistaa Jämsän asemaa Keski-Suomen kolmantena TKI-keskittymänä Jyväskylän ja Äänekosken rinnalla. Kaipolan teollinen ympäristö muuttuu suljetusta tehdasalueesta avoimeksi innovaatio- ja yritystoiminnan alustaksi, joka hyödyntää jo olemassa olevaa infrastruktuuria, kuten energiaverkkoja ja teollisia tiloja. Alueelle syntyy uusia yrityksiä, työpaikkoja ja kehityshankkeita, jotka tukevat Jämsän elinvoimaa, houkuttelevat osaajia ja edistävät veropohjan säilymistä.

2. Kansallinen vaikuttavuus

Hanke toimii mallina vihreän teollisuuden rakennemuutokselle koko Suomessa. Kaipolan konsepti – tutkimus, pilotointi, yrityskiihdytys ja teollinen ympäristö yhtenä kokonaisuutena – on skaalattavissa myös muille alueille, joilla on vastaavaa infrastruktuuria. Hanke tukee suoraan kansallisia ohjelmia ja tavoitteita, kuten:

- Suomen vihreän siirtymän investointiohjelmaa,
- Net Zero Industry Actin toimeenpanoa,
- Kestävän teollisuuden innovaatio-ohjelmaa (Business Finland).

3. Kansainvälinen vaikuttavuus

Hanke kytkee Jämsän osaksi Green Industrial Areas (GIA) -verkostoa, mikä avaa

mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön, benchmarkingiin ja yhteishankkeisiin. Kaipolasta voi kehittyä Pohjois-Euroopan mittakaavassa tunnettu vihreän teollisuuden kehitysalusta, joka yhdistää kiertotalouden, energiatehokkuuden ja biopohjaiset materiaalit kansainvälisiin ratkaisuihin.

Keskeiset tulokset (vuoteen 2028 mennessä)

- **Uusia työpaikkoja:** Vähintään 30 uutta työpaikkaa
- **Uusia yrityksiä:** Vähintään 5 uutta yritystä tai liiketoimintayksikköä Jämsään
- **TKI-tulokset:** 10–15 kaupallistettua innovaatiota, vähintään 5 uutta TKI-hanketta
- **Investoinnit:** Vähintään 5 miljoonaa euroa uusia investointeja vihreän teollisuuden alueelle
- **Osaaminen ja muutokkyvykyys:** 50 koulutettua osallistujaa, 10 yritystä dokumentoi resurssitehokkuuden parannuksia
- **Ekosysteemi ja kansainvälistyminen:** Vähintään 25 organisaatiota ekosysteemissä, GIA-arviointi ja jatkopolku, 3 yhteishanketta ja 1 benchmark-vierailu
- **Imago ja tunnettuus:** Jämsä profiloituu vihreän teollisuuden mallialueena kansallisesti ja kansainvälisesti

Laajemmat vaikutukset

- **Tiedon ja osaamisen lisääntyminen:** Yritysten, tutkimuslaitosten ja julkisten toimijoiden osaaminen vihreän teollisuuden ratkaisusta kasvaa ja syvenee. Testaus- ja pilotointiympäristö mahdollistaa uusien menetelmien kokeilun ja jalkauttamisen.
- **Asenteellinen muutos:** Yrityksissä ja alueen toimijoissa vahvistuu ymmärrys kiertotalouden ja vihreän siirtymän liiketoimintamahdollisuuksista. Pilotit, koulutukset ja viestintä edistävät siirtymää käytännön tasolla.
- **Verkostojen vahvistuminen:** Alueellinen yhteistyö syvenee, ja hanke vahvistaa yhteyksiä maakunnan sisällä sekä kansallisiin ja kansainvälisiin kumppaneihin.
- **Uudet avaukset ja liiketoimintamallit:** Jämsästä kehittyy paikka, jossa syntyy uusia ratkaisuja biopohjaisten materiaalien, energian ja kiertotalouden kentillä.

Toiminnan jatkuvuus ja pysyvät rakenteet

Hankkeen toiminnot juurtuvat osaksi alueellisia rakenteita:

- **Jämsä Lab** jää pysyväksi pilotointiympäristöksi, jota hallinnoi Kaipola Green Port Oy yhdessä tutkimuskumppanien ja kaupungin kanssa.
- **Yrityskiikhyttämö** vakiintuu osaksi alueellista yrityspalveluverkostoa.

- **Lean for Green Industry -malli** jää yritysten ja koulutusorganisaatioiden käyttöön.
- **Kansainvälinen GIA-yhteistyö** jatkuu osana alueen kehittämistyötä.

11. Hankkeen organisaatio

Hankkeen toteutuksesta vastaa Jämsän kaupunki. Päivittäisestä johtamisesta vastaa hankkeen **projektipäällikkö (100 % työpanos)**, jolla on sekä substanssiosaamista että kokemusta hankehallinnosta ja verkostoyhteistyöstä.

Projektipäällikön tehtäviin kuuluvat:

- Hankkeen kokonaiskoordinaatio ja hallinnointi (n. 40 % ajasta)
 - Talousseuranta ja raportointi
 - Ostopalveluiden hankinta ja ohjaus
 - Sopimushallinta ja aikataulutus
- Sisällöllinen ohjaus ja kehittäminen (n. 60 % ajasta)
 - Verkostoyhteistyö sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa
 - Viestinnän suunnittelu ja toteutus yhdessä viestijän kanssa
 - Sisältöjen ja työpakettien koordinointi

Viestijä (25 % työpanos) vastaa viestintäsuunnitelman mukaisesta toteutuksesta, sisällöntuotannosta, sidosryhmäviestinnästä ja näkyvyyden varmistamisesta mm. videoblogien, tiedotteiden ja tapahtumaviestinnän muodossa.

Hankkeen toteutusmalli:

- Hanke toteutetaan pääosin **ostopalveluina**, joita ohjataan tarkasti määritellyn **ostopalvelusuunnitelman** mukaisesti.
- Ostopalvelusuunnitelmassa määritellään:
 - Hankittavat asiantuntija- ja kehittämispalvelut
 - Hankintatapa (suorahankinta, kilpailutus, puitesopimus)
 - Palveluiden tulokset ja mittarit
 - Hyödyntämissuunnitelma hankkeen päätyttyä

Johtoryhmä:

Hankkeelle perustetaan **johtoryhmä**, johon kutsutaan edustajat Jämsän

kaupungista, elinkeinoelämästä, oppilaitoksista sekä hankkeen keskeisistä kumppaniorganisaatioista (esim. VTT, JAMK, Kaipola Green Port Oy). Johtoryhmä kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa.

Tukiryhmät:

Hankkeen aikana voidaan tarpeen mukaan muodostaa **teemakohtaisia tukiryhmiä** (esim. TKI-toiminta, yrityskiihdyttämö, viestintä), jotka tukevat käytännön toteutusta ja sisältöjen kehittämistä.

Hankkeen tuki ja kytkentä kaupungin muuhun toimintaan:

- Hanke kytkeytyy Jämsän kaupungin elinvoima- ja TKI-kehittämisen kokonaisuuteen.
- Toiminta linkittyy kaupungin strategiaan, maankäytön suunnitteluun ja palvelurakenteeseen.
- Kaupungin viranhaltijat tarjoavat tukea mm. viestinnässä, taloushallinnossa ja sopimuksissa.

12. Budjetti ja rahoitus

Hankkeen rahoitus muodostuu 80 % valtion AKKE-määrärahasta ja 20 % Jämsän kaupungin omarahoitusosuudesta. Kaupungin panos osoittaa vahvan sitoutumisen alueen rakennemuutoksen hallintaan ja vihreän siirtymän tavoitteiden edistämiseen. Hankkeen toteutus perustuu pääosin ostopalveluihin, ja niiden sisällöt, tavoitteet, vaikuttavuus ja hyödyntäminen määritellään tarkasti laadittavassa ostopalvelusuunnitelmassa. Rahoitusrakenne mahdollistaa vaikuttavan ja tavoitteellisen kehittämistyön sekä pysyvien toimintamallien rakentamisen Jämsään.

	2025	2026	2027	2028	Yhteensä
1. Palkkakustannukset	7 112,24	85346,88	85346,88		177 806,00
2. Koneet ja laitteet		4 500,00			4 500,00
3. Materiaalit ja tarvikkeet		2 000,00	2 000,00		4 000,00
4. Ostopalvelut	20 000,00	180 000,00	150 000,00		350 000,00
5. Matkakulut		19 000,00	19 000,00		38 000,00
6. Yleiskustannukset 7 % välittömistä kustannuksista	1 897,86	20 359,28	17 944,28	0,00	40 201,42
Bruttokustannukset yhteensä	29 010,10	311 206,16	274 291,16	0,00	614 507,42
Tulot					0,00
Nettokustannukset yhteensä	29 010,10	311 206,16	274 291,16	0,00	614 507,42

13. Miten tuloksista viestitään?

Hankkeessa toteutetaan suunnitelmallinen ja monikanavainen viestintä, joka tukee hankkeen tavoitteita, näkyvyyttä ja vaikuttavuutta. Viestinnän keskiössä on **tehokas ja jatkuva vuoropuhelu potentiaalisten osallistujien ja yhteistyökumppaneiden kanssa**. Viestintäsuunnitelma tarkennetaan hankkeen alussa, mutta sen keskeiset periaatteet ja kohderyhmät ovat seuraavat:

1. Kohderyhmät ja pääkanavat

Kohderyhmä	Viestinnän tavoitteet	Keinot
Rahoittajat ja viranomaiset (Keski-Suomen liitto, TEM, ELY)	Raportointi, vaikuttavuuden osoittaminen, strateginen linjassaolo	Hankeraportit, tilannekatsaukset, erillistiedotteet, tapaamiset
Päättäjät ja elinvoimatoimijat (Jämsän kaupunki, maakuntaorganisaatiot)	Tieto päätöksenteon tueksi, tulosten hyödyntäminen aluekehityksessä	Esitykset, infotilaisuudet, aluetapaamiset
Yritykset ja TKI-kumppanit	Osallistaminen, yhteistyömahdollisuudet, pilottien ja kiihdyttämön näkyvyys	Sähköinen uutiskirje, tapahtumat, sparrausklinikat, videoesittelyt
Muut hankkeet ja verkostot (esim. GIA, Business Finland, S3-verkostot)	Tiedonvaihto, hyvät käytännöt, yhteishankkeiden pohjustus	Blogit, kansainväliset webinaarit, foorumit, benchmark-raportointi
Kuntalaiset ja muu yleisö	Ymmärrys hankkeesta, alueen elinvoiman vahvistaminen, osallistumismahdollisuudet	Mediatiedotteet, videot, blogit, some, kuntainfo

2. Viestinnän muodot ja sisällöt

- **Video- ja blogimuotoinen viestintä** keskeisessä roolissa: lyhyet, helposti omaksuttavat sisällöt hankkeen etenemisestä, piloteista, mukana olevista yrityksistä ja ratkaisuksista.
- **Sosiaalinen media ja verkkosivusto** toimivat ajankohtaisen tiedon jakamisen kanavina – mukana mm. hankeblogi, osallistujahaastattelut ja infografiikka.
- **Visuaalisuus ja saavutettavuus** huomioidaan: sisällöt tuotetaan muodoissa, jotka ovat helppoja katsottavia, jaettavia ja ymmärrettäviä eri yleisöille.
- **Tapahtumaviestintä**: hankkeen yhteydessä järjestetään vuosittain **sidosryhmäfoorumi** ja **tulosseminaari**, joissa tuloksia esitellään avoimesti ja hyviä käytäntöjä jaetaan.

3. Viestinnän aikataulutus hankkeen vaiheittain

Hankevaihe	Viestinnän sisältö
Käynnistysvaihe (2026 Q1–Q2)	Hankkeen tavoitteiden ja toimijoiden esittely, osallistumismahdollisuudet, alueellinen käynnistysviestintä

Hankevaihe	Viestinnän sisältö
Rakentamis- ja kehitysvaihe (2026 Q2–Q4)	Pilotointiympäristöjen ja kiihdyttämön eteneminen, yhteistyöesimerkit, blogit ja videot piloteista
Tulosten syntyvaihe (2027 Q1–Q4)	Yritysten ja innovaatiotulosten esittely, vaikutustarinoita, GIA-verkostoyhteistyö, sidosryhmätapahtumat
Päättövaihe ja jatkuvuus (2027 Q4)	Yhteenveto ja vaikutukset, toimintamallien siirto käytäntöön, viestintämateriaalien koonti jatkokäyttöön

Viestinnän tavoitteena on paitsi informoida, myös innostaa ja osallistaa. Hankkeen viestintä tukee sen vaikuttavuutta, auttaa uusien toimijoiden houkuttelussa ja vahvistaa Jämsän asemaa vihreän teollisuuden kehitysympäristönä kansallisesti ja kansainvälisesti.

14. Miten tuloksia hyödynnetään ja toimintaa jatketaan hankkeen päätyttyä?

Jämsä Lab & Yrityskiihdyttämö -hankkeen tavoitteena ei ole pelkästään kehittää yksittäisiä palveluita tai ympäristöjä hankekauden ajaksi, vaan luoda pysyvä toimintamalli, joka tukee Jämsän seudun teollista uudistumista ja asemaa vihreän siirtymän keskeisenä kehittämisalustana. Toiminnan jatkuminen perustuu selkeään roolijakoon, kumppanuuksiin ja alueellisen yhteistyön vakiinnuttamiseen. Hanke rakentaa puitteet, mutta jatkuvuus syntyy kumppanien ja rakenteiden sitoutumisesta sekä kaupungin johdonmukaisesta elinkeinopolitiikasta.

Jämsän kaupungin rooli

Jämsän kaupunki jatkaa hankkeen päätyttyä kehittämisalustan strategisena omistajana ja koordinoijana. Kaupunki vastaa alueellisen yhteistyön ylläpitämisestä sekä yhteydenpidosta maakunnallisiin ja kansallisiin toimijoihin, kuten Keski-Suomen liittoon, ELY-keskukseen, Business Finlandiin ja muihin rahoittajiin. Hankkeessa syntyvä osaaminen ja infrastruktuuri integroidaan osaksi kaupungin pitkäjänteistä elinvoimatyötä, joka perustuu uudessa strategiassa elinkeinoelämän edellytysten kehittämiseen, maankäytön suunnitteluun ja osaamisverkostojen tukemiseen.

TKI-toimijoiden rooli

Keskeiset tutkimus- ja koulutuskumppanit – VTT, Jyväskylän yliopisto ja JAMK – jatkavat yhteistyötä Jämsä Labin kanssa myös hankkeen jälkeen. Ne hyödyntävät pilotointiympäristöä tutkimushankkeissa, koulutusohjelmissa ja yritysten tukipalveluissa. Tutkimuslähtöiset TKI-hankkeet vahvistavat Jämsän asemaa kansallisessa ja kansainvälisessä innovaatiokentässä.

Yritysten ja Kaipola Green Port Oy:n rooli

Yritykset, jotka ovat osallistuneet hankkeeseen, jatkavat kehitystyötään Kaipolan alueella. Green Port Oy toimii fyysisen infrastruktuurin kehittäjänä ja hallinnoijana ja tarjoaa kehittyvän ympäristön uusille investoinneille. Kaipola asemoituu tulevaisuudessa vihreän teollisuuden ekosysteemin keskukseksi, jossa yritykset voivat testata, kehittää ja kaupallistaa tuotteitaan hyödyntäen valmista ympäristöä ja osaamista.

Kansainvälinen ja kansallinen yhteistyö

Hanke kytkee Jämsän osaksi kansainvälisiä verkostoja, kuten Green Industrial Areas (GIA), ja toimii referenssinä vihreän teollisuuden uudistamisesta muilla alueilla. GIA-verkoston kautta Jämsä voi hakea benchmark-partnereita, teknologiasiirtoa ja yhteishankkeita esimerkiksi Kalundborgin (Tanska) mallin mukaisesti. Kansallisesti toimintamalli tukee Net Zero Industry Actin ja kestävän teollisuuden innovaatio-ohjelmien toimeenpanoa.

Pysyvät rakenteet ja tuotteistetut mallit

Hankkeessa kehitetyt palvelut ja mallit tuotteistetaan ja jalkautetaan osaksi olemassa olevia kehittämis- ja koulutusrakenteita:

- **Jämsä Lab** toimii jatkossa pysyvänä testaus- ja pilotointiympäristönä, jonka hallinnointimalli perustuu yhteistyöhön Kaipola Green Port Oy:n ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.
- **Yrityskiikihdyttämö** vakiinnutetaan osaksi alueellista yrityspalveluverkostoa yhteistyössä Jämsän kaupungin, ELY-keskuksen ja Business Finlandin kanssa.
- **Lean for Green Industry** jää käyttöön yritysten ja koulutusorganisaatioiden kehitysohjelmissa.
- GIA-sertifiointin myötä Kaipola voi profiloitua osaksi kansainvälistä vihreiden teollisuusalueiden kokonaisuutta.

Dynaaminen toimintamalli – uudet avaukset ja jatkuva kehitys

Koska hanke toteutetaan monitoimijaympäristössä, sen aikana syntyy myös uusia yhteistyömuotoja, ideoita ja kumppanuuksia, joita ei voida täysin ennakoida hankesuunnitelmassa. Toimintamalli rakennetaan **joustavaksi ja skaalautuvaksi**, jotta se pystyy reagoimaan uusiin mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kuten uuden teknologian kehitykseen, yritysten tarpeisiin tai muuttuvaan rahoitusympäristöön. Näin hankkeesta ei jää vain tuloksia, vaan **käyttökelpoinen rakenne, joka mahdollistaa jatkuvan oppimisen ja uudistumisen**.

16. Riskit ja niiden hallinta

1. Yritysten kiinnostus jää vähäiseksi

- **Riski:** Mukaan ei löydy riittävästi yrityksiä kiihdyttämöön tai testausalustalle.
- **Ratkaisu:** Tehdään kohdennettua viestintää, hyödynnetään jo olemassa olevia verkostoja (Tikka, Yritysvelho) ja tarjotaan kevyitä osallistumistapoja alkuvaiheessa.

2. Osaajia tai asiantuntijoita ei ole saatavilla

- **Riski:** Toiminta kärsii, jos ei löydy tarvittavaa osaamista.
- **Ratkaisu:** Hyödynnetään vahvoja kumppaneita (VTT, JAMK, JYU), hankitaan palveluja ostopalveluina ja varaudutaan ajoissa rekrytointeihin.

3. Hankkeen jälkeen toiminta ei jatku

- **Riski:** Tulokset jäävät väliaikaisiksi.
- **Ratkaisu:** Rakennetaan pysyvä toimintamalli ja yhteistyörakenne. Jämsän kaupunki on sitoutunut jatkokehittämiseen, ja toiminta kytketään pysyviin palveluihin.

4. Testausympäristön rakentaminen viivästyy

- **Riski:** Toimenpiteet eivät pääse käyntiin ajoissa.
- **Ratkaisu:** Hyvä suunnittelu, vaiheistus ja mahdollisuus aloittaa pienimuotoisilla piloteilla.

5. Viestintä jää vähäiseksi

- **Riski:** Tulokset eivät saavuta kohderyhmiä.
- **Ratkaisu:** Käytetään blogi- ja videomuotoista viestintää, tehdään suunnitelmallista työtä eri sidosryhmille ja jaetaan oppeja näkyvästi.

6. Yhteistyö ei toimi tai roolit jää epäselväksi

- **Riski:** Kehittäminen pysähtyy tai jää yksittäiseksi hankkeeksi.
- **Ratkaisu:** Selkeä roolitus työpaketeissa, säännöllinen ohjausryhmätyö ja projektinhallinnan tuki.